

# Program formacyjny Wyższego Międzydiecezjalnego Seminarium Duchownego w Częstochowie

## I. Założenia programu formacyjnego

### 1. Integralność programu formacji

Program formacyjny Wyższego Międzydiecezjalnego Seminarium Duchownego w Częstochowie stanowi integralne połączenie wymiarów formacji: ludzkiego, duchowego, intelektualnego, pastoralnego, wspólnotowego i misyjnego. Postuluje harmonijność dojrzewania kandydatów do kapłaństwa w jego różnych wymiarach, sferach rozwojowych i przejawach aktywności. Dąży do syntezy porządku ludzkiego z nadprzyrodzonym, osobistej pracy nad sobą i współpracy z Bożą łaską. Jego celem jest wzbudzenie wzajemnego oddziaływania między życiem duchowym, modlitwą, tokiem studiów, dojrzewaniem w wymiarze ludzkim i seksualno-afektywnym, życiem we wspólnocie oraz zaangażowaniem apostołskim (por. *Droga formacji prezbiterów w Polsce. Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia*, n. 73).

### 2. Dynamiczny model formacji

Program formacyjny WMSD w Częstochowie przyjmuje, że proces dojrzewania nie jest jedynie efektem zastosowania wybranych środków pedagogicznych, rozwoju intelektualnego, pastoralnej aktywności, czy bogatego życia duchowego. Drogi formacji wyznacza sam Bóg i dynamika relacji z Nim. Wszystkie wydarzenia, które mają miejsce podczas toku formacji należy przyjmować jako szansę do rozwoju. Zwłaszcza doświadczenia trudne, wątpliwości, kryzysy powołania mogą stawać się okazją do pogłębiania motywacji pierwotnej decyzji o pójściu za Panem (por. *Ratio*, n. 105). Całe Seminarium to wspólnota w drodze. Życie w niej służy rozpoznaniu własnych ograniczeń i słabości, a jednocześnie doświadczenia bogactwa wzajemnych odniesień i sposobów przeżywania relacji z Bogiem. Dynamika formacji w WMSD w Częstochowie zakłada również kształtowanie dojrzałości w najgłębszych pokładach człowieczeństwa, a nie tylko przyjmowanie zewnętrznych postaw i doraźnych wzorców zachowań. Jest inicjacją w doświadczenie relacji z Bogiem i Kościołem, która ma wzrastać przez całe życie, a nie tylko na etapie formacji początkowej.

### 3. Etapowość i ciągłość

Formacja w WMSD w Częstochowie jest podzielona na 4 etapy: propedeutyczny, stawania się uczniem Chrystusa, upodabniania się do Chrystusa oraz syntezy powołaniowej. Poszczególne etapy muszą być rozumiane jako jedna ciągła droga, chociaż każdy z nich domaga się realizacji specyficznych celów (por. *Ratio*, n. 255).

#### **4. Formacja początkowa a formacja permanentna**

Doświadczenie formacji początkowej prowadzonej w WMSD w Częstochowie musi być osobiście kontynuowane przez kapłanów, którzy sami są odpowiedzialni za jej prowadzenie. Dojrzewanie jest zadaniem na całe życie. Formację w Seminarium należy traktować jako czas zainicjowania ważnych procesów rozwojowych, które domagają się ciągłej kontynuacji. Seminarzyści muszą przyjąć perspektywę drogi, która nie jest chwilowa, przypadkowa, ani względna, przygotowująca jedynie do wypełniania funkcji wynikających ze święceń kapłańskich. Jest to droga ciągłego rozwoju, poszukiwania i angażowania się w kształtowanie własnej tożsamości, jako kapłana Chrystusa.

#### **5. Spersonalizowany proces formacyjny**

Program formacyjny jest adresowany do każdego z członków wspólnoty seminaryjnej. Jednak obok kształtowania grupy uczniów podążających za głosem powołania zakłada również rozwój wewnętrznej wolności i odpowiedzialności każdego seminarzysty. To on jest podmiotem procesu formacyjnego, wnosi w niego swoje doświadczenie człowieczeństwa i wiary, historię życia, osobiste problemy, potrzeby i pragnienia oraz wizję kapłaństwa. Czas formacji seminaryjnej ma służyć ich rozeznaniu oraz oczyszczeniu. Do tego celu projekt formacyjny przewiduje możliwość dużej personalizacji wymagań, tak, by dojrzewanie kandydata do kapłaństwa było możliwie integralne i osobiste. Nawet w ramach jednego etapu formacji konkretne cele i zadania mogą być zróżnicowane w odniesieniu do różnych seminarzystów. Ukształtowanie nowego człowieka, gotowego do podjęcia posługi kapłańskiej, wymaga osobistego zaangażowania i dostosowania metod i środków, a niekiedy także czasu formacji do indywidualnych potrzeb seminarzysty.

#### **6. Stopniowe wzrastanie i akcenty poszczególnych etapów**

W ramach przeżywania kolejnych etapów pewne akcenty samoczynnie są przesuwane. Etap propedeutyczny charakteryzuje się silnym naciskiem na formację ludzką i fundamenty formacji duchowej. Jest to także czas intensywnego doświadczania relacji ze wspólnotą i uczenia się budowania więzi międzyludzkich. Etap stawania się uczniem nosi w sobie przede wszystkim rys intelektualny, służący wykształceniu jasnego chrześcijańskiego światopoglądu oraz pogłębienie życia duchowego. Etap upodabniania się do Chrystusa zakłada już pewną dojrzałość zarówno w wymiarze ludzkim jak i duchowym, a poprzez intensywne studium teologii ukierunkowuje kandydatów na pierwsze doświadczenia duszpasterskie. Ostatni etap – syntezy powołaniowej, podczas którego seminarzyści odbywają praktyki pastoralne, eksponuje przede wszystkim duszpasterski wymiar formacji. W nim także w szczególnie intensywny sposób pogłębia się formacja misyjna, a wymiar wspólnotowy rozszerza się ze wspólnoty seminaryjnej na Kościół lokalny.

## **II. Etap propedeutyczny**

Etap propedeutyczny w Wyższym Międzydiecezjalnym Seminarium Duchownym w Częstochowie jest realizowany w czasie trwania pierwszego roku i stanowi integralną część formacji do przyjęcia święceń prezbiteratu (por. *Ratio*, n. 257). Odbywa się on w miejscu specjalnie wydzielonym w Seminarium (por. *Statut Wyższego Międzydiecezjalnego*

*Seminarium Duchownego w Częstochowie*, art. 18 §2). Seminarzystom w tym etapie towarzyszą prefekt etapu propedeutycznego i ojciec duchowny.

## **1. Cele etapu**

1.1. Podjęcie przez seminarzystę metodycznej i systematycznej formacji ludzkiej na podstawie kompetentnego i wnikliwego rozeznania wychowawczego w obszarach:

- Poznania siebie i uznania prawdy o sobie.
- Całkowitego i wolnego zaangażowania się w formację.
- Budowania głębszych relacji międzyludzkich (por. *Ratio*, n. 278).
- Gotowości do daru z siebie (por. *Ratio*, n. 278).

1.2. Położenie właściwych fundamentów dla życia duchowego, co oznacza wejście w osobową relację wiary (por. *Ratio*, n. 261).

1.3. Uporządkowanie wiedzy i umiejętności z wcześniejszych etapów edukacji, głównie z zakresu wiary chrześcijańskiej oraz przygotowanie do studiów filozoficznych i teologicznych (por. *Ratio*, n. 261).

1.4. Zdobywanie podstawowej wrażliwości, wiedzy i umiejętności ważnych dla formacji pastoralnej.

1.5. Uzupelnienie formacji kulturalnej i patriotycznej.

1.6. Zdobywanie podstawowych doświadczeń potrzebnych w kształtowaniu postawy ucznia-misjonarza.

## **2. Treści**

### **2.1. Formacja ludzka**

Na etapie propedeutycznym formacja ludzka dotyczy przede wszystkim wejścia na drogę poznawania siebie. Wymaga świadomego kształtowania własnej dojrzałości osobowościowej, w konfrontacji z odkrywaną niedojrzałością w wielu obszarach. Kładzie ona fundament pod wnikliwą pracę nad sobą, troskę o zdrowie, właściwe korzystanie z technologii oraz przeżywanie własnej wolności w zgodzie z wybraną drogą życia.

### **2.2. Formacja duchowa**

Formacja duchowa na etapie propedeutycznym WMSD w Częstochowie prowadzi do wejścia w osobową relację z Trójcą Świętą, odkrycia i uporządkowania różnorodnych wymiarów życia religijnego oraz pogłębienia życia duchowego. Kształtuje podstawy do formacji i rozeznawania własnej zdadności do przyjęcia święceń kapłańskich, pogłębia decyzję o powołaniu i wspiera w dojrzałym przeżywaniu posłuszeństwa i czystości.

### **2.3. Formacja intelektualna**

Formacja intelektualna etapu propedeutycznego powinna pomóc uporządkować zdobytą wcześniej wiedzę (zwłaszcza religijną i filozoficzną) poszerzając ją i systematyzując. Ma ona dać fundament pod studiowanie filozofii i teologii.

### **2.4. Formacja pastoralna, wspólnotowa i misyjna**

Etap propedeutyczny nie jest czasem bezpośredniego zaangażowania duszpasterskiego. Ma natomiast posłużyć zdobyciu wrażliwości pastoralnej, odkryciu potrzeb współczesnego świata i realnej ocenie własnych możliwości zaangażowania się w odpowiedź na nie. Jest to ważny

czas włączenia się we wspólnotę seminaryjną i odkrywania w niej swojej roli. To moment kształtowania się istotnych relacji międzyludzkich, przyjaźni, koleżeństwa. To także czas formowania się światopoglądowych postaw wobec wydarzeń w świecie i ojczyźnie.

### **3. Zadania do realizacji**

#### **3.1. Formatorzy:**

- 3.1.1. Przyjęcie kandydatów według norm zapisanych w *Ratio* (por. n. 214-233) oraz procedury zawartej w Statucie WMSD w Częstochowie.
- 3.1.2. Kompetentne i wnikliwe rozeznanie wychowawcze osoby seminarzysty przez formatorów oraz wspierających ich specjalistów.
- 3.1.3. Przygotowanie programu i harmonogramu formacji, jego realizacja oraz ewaluacja.
- 3.1.4. Wspieranie seminarzystów w osiągnięciu coraz większej dojrzałości według własnych kompetencji formacyjnych.
- 3.1.5. Nawiązanie i utrzymanie kontaktu ze środowiskiem seminarzysty – jego rodziną i parafią (zwłaszcza proboszczem parafii). W szczególnych przypadkach określenie miejsca, w którym seminarzysta będzie przebywał w czasie przerw w życiu seminaryjnym i parafii, w której będzie zdobywał pierwsze doświadczenia duszpasterskie, oraz przydzielenie opiekuna tego czasu (np. proboszcza parafii).
- 3.1.6. Stała obecność formatorów w domu seminaryjnym.

#### **3.2. Seminarzyści:**

##### **3.2.1. Formacja ludzka**

- 3.2.1.1. Poznanie i przyjęcie prawdy o sobie, zrozumienie własnych zachowań, emocji, uczuć, postaw, motywacji i pragnień. Akceptowanie siebie, przyjmowanie bogactwa doświadczeń i psychiki jako zasobów, jak również własnej kruchości i słabości jako szansy rozwojowej. Uczenie się dojrzałego przeżywania uczuć i emocji.
- 3.2.1.2. Uświadomienie sobie wpływu historii życia i osobistych doświadczeń na przeżywanie swojego człowieczeństwa i wiary. Odkrycie wpływu domu rodzinnego i wzorców męskich, oraz relacji z kobietami na rozwój powołania.
- 3.2.1.3. Kształtowanie postawy przejrzystości i zaufania wobec formatorów. Otwieranie się na zewnętrzną korektę.
- 3.2.1.4. Wychowanie sumienia do uczciwości, wdzięczności i pojednania.
- 3.2.1.5. Budowanie właściwych relacji międzyosobowych. Adoptowanie się w całej wspólnotie seminaryjnej. Podejmowanie pierwszych odpowiedzialności i zadań.
- 3.2.1.6. Uczenie się samodzielnego gospodarowania czasem i korzystania z czasu wolnego.
- 3.2.1.7. Docenienie wartości ciszy.
- 3.2.1.8. Dbanie o porządek i dobra materialne Seminarium.
- 3.2.1.9. Podjęcie zrównoważonego trybu życia (sen, posiłki, sport, odpoczynek). Dbałość o higienę osobistą i zdrowie.
- 3.2.1.10. Podjęcie pracy nad sobą w zakresie ewentualnych uzależnień (współzależnień) i niezdrowych nawyków.
- 3.2.1.11. Kształtowanie umiejętności właściwego korzystania z mediów i technologii.

##### **3.2.2. Formacja duchowa**

- 3.2.2.1. Poznawanie i przyjmowanie własnego życia jako historii zbawienia.
- 3.2.2.2. Odnalezienie się w postawie dziecka «syna Ojca» – przyjęcie obdarowania darmową miłością.
- 3.2.2.3. Nawiązanie osobowej – przyjacielskiej relacji z Jezusem Chrystusem oraz poznawanie siebie w świetle Jego nauczania.
- 3.2.2.4. Otwarcie na działanie Ducha Świętego, Jego natchnienia, uczenie się rozeznawania.
- 3.2.2.5. Wchodzenie w szczerą modlitwę osobistą i wspólnotową.
- 3.2.2.6. Podjęcie życia w dynamice słowa Bożego i sakramentów.
- 3.2.2.7. Wchodzenie w doświadczenie zbawienia przez uznanie i powierzenie Bogu własnej słabości, grzeszności, upokorzeń i zranień.
- 3.2.2.8. Uświadomienie sobie znaczenia kierownictwa duchowego.
- 3.2.2.9. Poznanie i unikanie zagrożeń dla życia duchowego.
- 3.2.2.10. Uwolnienie się od fałszywych wyobrażeń o sobie, Bogu, Kościele i świecie.
- 3.2.2.11. Odkrycie religijnego znaczenia ciszy.
- 3.2.2.12. Pogłębione zrozumienie sensu życia oraz realizowania powołania, w tym powołania kapłańskiego.
- 3.2.2.13. Weryfikacja powołania kapłańskiego oraz posiadanych predyspozycji do jego realizowania.
- 3.2.2.14. Zdobywanie wewnętrznej wolności i dyspozycyjności powołaniowej.
- 3.2.2.15. Rozumienie roli wspólnoty i relacji międzyludzkich w życiu duchowym.
- 3.2.2.16. Akceptacja samotności i dążenie do bycia darem dla innych.
- 3.2.2.17. Troska o cnotę czystości i dojrzałego przeżywania seksualności.

### **3.2.3. Formacja intelektualna**

- 3.2.3.1. Zdobywanie wiedzy z zakresu antropologii i psychologii ogólnej i chrześcijańskiej.
- 3.2.3.2. Poszerzenie znajomości Pisma Świętego i historii zbawienia.
- 3.2.3.3. Rozwijanie znajomości doktryny, moralności, liturgii i duchowości Kościoła (Katechizm Kościoła Katolickiego).
- 3.2.3.4. Pogłębione rozumienie współczesnego świata, kultury i literatury.
- 3.2.3.5. Zapoznanie z wybranymi elementami historii i kultury Kościoła i Polski, ze szczególnym uwzględnieniem historii Kościoła lokalnego.
- 3.2.3.6. Nabywanie krytycznej oceny rzeczywistości.
- 3.2.3.7. Umiejętność formułowania pytań o charakterze światopoglądowym.
- 3.2.3.8. Uczucie się właściwego stylu i metod pracy intelektualnej.
- 3.2.3.9. Nabywanie nawyku codziennego studium.

### **3.2.4. Formacja pastoralna, wspólnotowa i misyjna**

- 3.2.4.1. Poznanie specyfiki Kościoła katolickiego i jego misji w świecie.
- 3.2.4.2. Znajomość duszpasterskiej sytuacji wspólnoty lokalnej (własnej diecezji).
- 3.2.4.3. Fundamentalna wiedza z zakresu kultury i środków komunikacji społecznej.
- 3.2.4.4. Doświadczenie Kościoła jako wspólnoty odkupionych grzeszników.
- 3.2.4.5. Włączanie się w życie Kościoła lokalnego.
- 3.2.4.6. Rozwijanie jedności z własnym biskupem, prezbiterium i całym Kościołem partykularnym.
- 3.2.4.7. Zaangażowanie się w życie, rozeznawanie i realizację potrzeb wspólnoty.
- 3.2.4.8. Wrażliwość na potrzeby innych, osób biednych, starszych i chorych.

- 3.2.4.9. Gotowość do zaangażowania się dla innych i wspólnoty.
- 3.2.4.10. Poznanie uwarunkowań osobistej historii życia, które wpływają na zachowania we wspólnocie seminaryjnej.
- 3.2.4.11. Poznanie praw dynamiki grupy i przyjmowania w niej różnych ról.
- 3.2.4.12. Poznanie wybranych elementów dziedzictwa narodowego i kształtowanie w sobie odpowiedzialnych postaw patriotycznych.
- 3.2.4.13. Nabywanie umiejętności chrześcijańskiego życia wspólnotowego.
- 3.2.4.14. Okazywanie wdzięczności i przebaczenia, eliminowanie zachowań manipulacyjnych i przemocowych.
- 3.2.4.15. Odkrycie konieczności udziału w ewangelizacji wynikającej z życia sakramentalnego.
- 3.2.4.16. Wyzwolenie odwagi życia wiarą.

#### **4. Sposoby realizacji**

- 4.1. Prowadzenie osobistych notatek dotyczących własnego rozwoju (dziennik rozwoju osobistego).
- 4.2. Konfrontacja z diagnozą psychologiczną oraz analizą historii życia w kierownictwie duchowym.
- 4.3. Współpraca i bieżące rozmowy z formatorami.
- 4.4. Wykłady i konferencje.
- 4.5. Udział w organizowanych w Seminarium warsztatach, np. psychologicznych, teatralnych, muzycznych, psychodramy, rozwoju osobistego, relacji w grupie, itp.
- 4.6. Rozmowy o sposobach radzenia sobie z emocjami, uczenie się wyrażania ich w sposób społecznie akceptowalny.
- 4.7. Wypracowanie indywidualnych wskazań dla radzenia sobie ze stresem i jego przyczynami.
- 4.8. Korzystanie z literatury wspierającej rozwój osobisty, intelektualny, religijny, a także pięknej.
- 4.9. Współpraca ze specjalistą w określonym zakresie formacji ludzkiej (np. psycholog, logopeda – jeśli to konieczne podjęcie specjalistycznej terapii).
- 4.10. Aktywność fizyczna.
- 4.11. Spotkania z terapeutami uzależnień, osobami uzależnionymi lub udział w mityngu AA oraz prewencyjne dotyczące niebezpiecznych zachowań (np. z policjantem, lekarzem, egzorcystą).
- 4.12. Warsztaty na temat dobrego korzystania z social mediów i korzystania ze środków społecznego przekazu.
- 4.13. Ograniczenie bycia online.
- 4.14. Nawiązywanie kontaktów międzyludzkich i budowanie wspólnoty seminaryjnej.
- 4.15. Dzielenie przestrzeni życia z innymi (wspólne zamieszkanie w pokojach).
- 4.16. Korzystanie z sakramentu pokuty i pojednania i wybór stałego spowiednika.
- 4.17. Korzystanie z kierownictwa duchowego.
- 4.18. Udział w codziennej Eucharystii i słuchanie homilii.
- 4.19. Codzienna modlitwa myślna i rachunek sumienia.
- 4.20. Modlitwa wspólna (Liturgia Godzin, nabożeństwa, adoracje) według planu tygodniowego.
- 4.21. Spowiedź generalna.

- 4.22. Zaangażowanie wspólnot i osób mających głębsze doświadczenie duchowe (wspólna modlitwa, dzielenie się doświadczeniami, wysłuchanie świadectwa), jak również dzielącymi się cennym doświadczeniem życiowym (życie w czystości, celibacie, małżeństwie).
- 4.23. Udział w wydarzeniach związanych z życiem Kościoła lokalnego według kalendarium.
- 4.24. Praktykowanie osobistej ascezy.
- 4.25. Właściwy dobór zajęć według *Ratio studiorum*.
- 4.26. Wprowadzenie praktyki studium własnego.
- 4.27. Wyjazdy edukacyjne i integracyjne.
- 4.28. Zajęcia w czytelnicy i bibliotece.
- 4.29. Spotkania z przedstawicielami świata kultury i nauki, udział w sympoziach, wizyty w muzeach, teatrach, udział w koncertach i przedstawieniach.
- 4.30. Oglądanie wybranych filmów i dyskusja nad nimi.
- 4.31. Formułowanie wypowiedzi pisemnych i ustnych.
- 4.32. Spotkania z biskupem, innymi duchownymi i świeckimi oraz wspólnotami.
- 4.33. Zaangażowanie w życie parafii rodzinnej lub innej wyznaczonej w okresie ferii i wakacji.
- 4.34. Wyjazd wakacyjny z wybraną grupą duszpasterską.
- 4.35. Podjęcie dyżuru wakacyjnego w Seminarium.
- 4.36. Udział w pielgrzymce pieszej (klerycy diecezji sosnowieckiej).
- 4.37. Zaangażowanie w przygotowanie celebracji Wielkiego Tygodnia w archikatedrze w Częstochowie i katedrze w Sosnowcu.
- 4.38. Udział w zajęciach chóru seminaryjnego.
- 4.39. Wybór patrona rocznika.
- 4.40. Przygotowanie obchodów Dnia Niepodległości w Seminarium.
- 4.41. Zaangażowanie w przeprowadzenie rekolekcji powołaniowych, spotkań formacyjnych LSO, dnia otwartego i dnia Przyjaciół Seminarium.
- 4.42. Wspólne świętowanie ważnych dat (imieniny, urodziny, wigilia seminaryjna, odpust seminaryjny).
- 4.43. Podjęcie wolontariatu wśród osób starszych, chorych, niepełnosprawnych.
- 4.44. Stała obecność formatorów w domu seminaryjnym.
- 4.45. Studium Katechizmu Kościoła Katolickiego.

## 5. Ewaluacja

- 5.1. Kluczową formą ewaluacji jest rozmowa podsumowująca rok z rektorem Seminarium, podczas której przekazuje on opinię zespołu formatorów, zawierającą perspektywę dalszej formacji i zasadnicze linie do pracy nad sobą.
- 5.2. Rozmowa seminarzysty z kierownikiem duchowym (na forum wewnętrznym) podsumowująca rok pracy nad sobą, poznawania siebie, przeżywania prawdy o sobie, o trudnościach i radościach w procesie formacji. Określenie planu pracy na następny rok oraz podjęcie decyzji, co do dalszej formacji przez seminarzystę.
- 5.3. Dokonywana przez wspólnotę formatorów ocena przejrzystości postawy wobec wychowawców oraz wymagań życia seminaryjnego w oparciu o *Regulamin Wyższego Międzydiecezjalnego Seminarium Duchownego w Częstochowie*, osiągnięcia formacji intelektualnej oraz opinie członków zespołu formatorów.

- 5.4. Wypełnienie kwestionariusza samooceny wobec przeżytego roku formacji, dojrzałości emocjonalnej, relacji międzyludzkich oraz procesu adaptacji we wspólnocie seminarzysty i stabilności decyzji powołaniowej z możliwością jego konfrontacji z prefektem etapu propedeutycznego.
- 5.5. Zawarcie wydarzeń etapu propedeutycznego w sprawozdaniu rocznym z pracy WMSD w Częstochowie.

### **III. Etap stawania się uczniem Chrystusa**

#### **Rok I – II formacji**

##### **1. Cele etapu**

Głównymi celami tego etapu są budowanie osobistej więzi z Jezusem Chrystusem oraz integracja osobowa różnych aspektów człowieczeństwa seminarzysty.

##### **2. Treści**

###### **2.1. Formacja ludzka**

Stawanie się uczniem Chrystusa wymaga systematycznej i pogłębionej pracy nad sobą w wymiarze ludzkim podejmowanej w harmonii ze wzrostem duchowym. W seminarzysty ma pogłębiać się akceptacja prawdy o sobie samym, a także integracja różnych aspektów człowieczeństwa. Na tym etapie ma być widoczny także progres w dojrzałym przeżywaniu męskości i podejścia do cnoty czystości.

###### **2.2. Formacja duchowa**

Na tym etapie uwaga seminarzysty i formatorów w obszarze duchowym ma skupić się na pielęgnowaniu osobistej i pogłębionej więzi z Chrystusem. Powinna ona przejawiać się w dojrzałych postawach i konsekwentnym przeżywaniu wiary, a także w przyjęciu chrześcijańskiego sposobu myślenia i działania. Owocem tego etapu powinno być również docenienie roli celibatu i samotności.

###### **2.3. Formacja intelektualna**

Zasadniczą treścią formacji intelektualnej jest studium filozofii. Zdobywanie wiedzy filozoficzno-humanistycznej ma pomóc seminarzystom w świadomym studiowaniu teologii oraz uzyskaniu trwałych fundamentów do budowania własnego światopoglądu. Celem jest również synchronizowanie zdobywanej wiedzy z własnym dojrzeniem i stawaniem się uczniem Chrystusa.

###### **2.4. Formacja pastoralna i misyjna**

Pragnienie głoszenia Ewangelii podczas przeżywania tego etapu powinno być odpowiednio ukierunkowane. Priorytetem tego czasu jest położenie i ugruntowanie solidnych fundamentów ludzkich, intelektualnych i duchowych pod odpowiedzialną decyzję o przyjęciu święceń kapłańskich. Musi się to jednak odbywać ciągle z perspektywą przyszłej pracy duszpasterskiej oraz stopniowym angażowaniem się w różne inicjatywy, zwłaszcza w działalność powołaniową Seminarium i diecezji.



## **2.5. Formacja wspólnotowa**

Wspólnota w początkach drogi seminaryjnej jest szkołą życia w Kościele. Jest jednocześnie przestrzenią podejmowania coraz większej odpowiedzialności i budowania trwałych relacji międzyosobowych. Dzięki niej również następuje stopniowe poznawanie siebie i korekta przyjmowanych postaw.

## **3. Zadania do realizacji**

### **3.1. Formatorzy:**

- 3.1.1. Kontynuacja linii pedagogicznych etapu propedeutycznego.
- 3.1.2. Przygotowanie i realizacja programu tego etapu oraz synchronizowanie go z tokiem studiów, regulaminem seminaryjnym i kalendarium.
- 3.1.3. Bieżąca i etapowa ewaluacja realizacji celów formacyjnych.

### **3.2. Seminarzyści:**

#### **3.2.1. Formacja ludzka**

- 3.2.1.1. Ukierunkowanie na przyjmowanie nowych informacji o sobie i otwartość na zewnętrzną korektę.
- 3.2.1.2. Kształtowanie realistycznego (ewangelicznego) obrazu siebie – przejście od wizji subiektywnej i idealistycznej.
- 3.2.1.3. Coraz głębsze uświadamianie sobie ukrytych motywacji powołaniowych i ich oczyszczanie.
- 3.2.1.4. Uczenie się postawy akceptacji siebie budowanej na fundamencie wiary i przyjmowania osobistych zasobów, jak również własnych słabości jako szansy rozwojowej.
- 3.2.1.5. Poznawanie i rozwijanie osobistych zasobów (talentów, zainteresowań, umiejętności).
- 3.2.1.6. Uznanie w sobie złych postaw, skłonności, mechanizmów obronnych.
- 3.2.1.7. Kształtowanie dojrzałości w sferze emocjonalnej i seksualnej, budowanie dojrzałej asertywności.
- 3.2.1.8. Nabywanie podmiotowego i odpowiedzialnego odniesienia do osób i zleconych obowiązków.
- 3.2.1.9. Budowanie dojrzałych relacji we wspólnocie, uczenie się wyznaczania granic bez ranienia innych.
- 3.2.1.10. Adaptowanie się we wspólnocie seminaryjnej.
- 3.2.1.11. Pielęgnowanie zaufania w relacjach i roli autorytetu w pracy nad sobą.
- 3.2.1.12. Nabywanie cnót ludzkich ważnych w posłudze prezbitera takich jak roztropność, wstrzeźliwość, sprawiedliwość, opanowanie, pracowitość, prawdomówność, męstwo, radość i pogodne usposobienie.
- 3.2.1.13. Troska o zdrowie i aktywność fizyczną.
- 3.2.1.14. Widoczny progres w wychodzeniu ze skutków wcześniejszych uzależnień i złych nawyków.
- 3.2.1.15. Uczenie się właściwego korzystania z narzędzi cyfrowych i technologii z troską o wolność od niej.

#### **3.2.2. Formacja duchowa**

- 3.2.2.1. Przyjmowanie ewangelicznego sposobu myślenia i wartościowania oraz gotowość do dawania osobistego świadectwa.
- 3.2.2.2. Rozważanie misterium osoby Chrystusa, zwłaszcza Jego Wcielenia i Paschy.
- 3.2.2.3. Widoczna postawa zaparcia się siebie i opuszczenia wszystkiego dla Chrystusa i Jego Ewangelii.
- 3.2.2.4. Przejście od idealistycznej wizji wiary do postawy realistycznej, oczyszczanie obrazu Boga, siebie samego i innych ludzi.
- 3.2.2.5. Codzienne rozważanie słowa Bożego.
- 3.2.2.6. Udział w codziennej Eucharystii.
- 3.2.2.7. Regularne korzystanie z sakramentu spowiedzi i kierownictwa duchowego.
- 3.2.2.8. Pogłębione rozumienie liturgii i aktywny udział w liturgicznym życiu wspólnotowym.
- 3.2.2.9. Rozeznanie przyczyn konfliktów wewnętrznych i kompromisów w życiu wiary oraz decyzji o powołaniu. Umiejętność ich komunikowania i otwartość w rozmowie o nich z formatorami.
- 3.2.2.10. Właściwe i szczere nabożeństwo do Matki Bożej.
- 3.2.2.11. Pogłębione przeżywanie komunii ze świętymi – wybór świętych patronów.
- 3.2.2.12. Sporządzenie osobistej i odpowiednio umotywowanej prośby do biskupa o włączenie do grona kandydatów do diakonatu i prezbiteratu.
- 3.2.2.13. Pogłębienie zagadnień związanych z czystością i płciowością.
- 3.2.2.14. Uczenie się przeżywania samotności.
- 3.2.2.15. Dojrzałe radzenie sobie z potrzebą bliskości fizycznej i emocjonalnej.
- 3.2.2.16. Rozumienie natury celibatu i wzmocnienie wewnętrznej motywacji do jego wyboru.
- 3.2.2.17. Troska o odpowiednie granice w relacjach, osiąganie wewnętrznej wolności od przywiązania do osób (wolność od domu rodzinnego, od relacji z okresu przed wstąpieniem do Seminarium, od relacji nawiązanych w czasie formacji).

### **3.2.3. Formacja intelektualna**

- 3.2.3.1. Nabywanie wiedzy o człowieku w różnych jego aspektach (zwłaszcza studium antropologii i psychologii).
- 3.2.3.2. Rozumienie siebie i świata w perspektywie osobistej pracy nad kształtowaniem osobowości.
- 3.2.3.3. Poznanie fundamentalnych pytań i zagadnień obecnych we współczesnym świecie.
- 3.2.3.4. Nabycie odpowiedniej wiedzy filozoficznej umożliwiającej studium teologii.
- 3.2.3.5. Umiejętność dostrzegania relacji zachodzących między wiarą i rozumem.
- 3.2.3.6. Zrozumienie natury teologii i zapoznanie z podstawową wiedzą z zakresu nauk biblijnych.
- 3.2.3.7. Znajomość języków starożytnych (hebrajski, grecki, łaciński) oraz języka obcego współczesnego (na poziomie B2+).
- 3.2.3.8. Umiejętność formułowania pytań połączona z odróżnianiem elementów istotnych od zmiennej szaty językowej.
- 3.2.3.9. Uczenie się samodzielnego myślenia i systematycznej pracy, także o charakterze samokształceniowym.
- 3.2.3.10. Nabywanie umiejętności krytycznej oceny odbieranych treści.
- 3.2.3.11. Zainteresowanie wielowiekowym dziedzictwem Kościoła.
- 3.2.3.12. Zdolność formułowania chrześcijańskiego światopoglądu odnośnie do filozofii Boga, człowieka, religii, kultury, nauki, oraz etyki.

- 3.2.3.13. Umiejętność włączenia się do dyskusji zwłaszcza o charakterze antropologicznym i obrony stanowiska chrześcijańskiego.
- 3.2.3.14. Otwieranie się na dialog z drugim człowiekiem, także o innym światopoglądzie, poszanowanie i uczenie się współpracy.

#### **3.2.4. Formacja pastoralna i misyjna**

- 3.2.4.1. Nabywanie właściwego – realistycznego obrazu Kościoła.
- 3.2.4.2. Poznawanie aktualnych trendów kultury i nauki, oraz problemów egzystencjalnych człowieka współczesnego.
- 3.2.4.3. Poznawanie różnorodności działań Kościoła: duszpasterskich, charytatywnych, ewangelizacyjnych i podejmowanie współpracy z różnymi grupami. Wychodzenie poza znaną sobie sprzed formacji seminaryjnej przestrzeń Kościoła.
- 3.2.4.4. Nabywanie umiejętności dojrzałego i autentycznego uczestnictwa w grupach i ruchach formacyjnych.
- 3.2.4.5. Umiejętność wykorzystania środków techniki do ewangelizacji.
- 3.2.4.6. Postawa troski o innych, gotowość do ofiarnej miłości, zaangażowanie w dzieła charytatywne.

#### **3.2.5. Formacja wspólnotowa**

- 3.2.5.1. Poznanie własnej specyfiki wchodzenia w relacje i zachowań wobec innych.
- 3.2.5.2. Poznanie własnych niewłaściwych zachowań w odniesieniu do wspólnoty.
- 3.2.5.3. Uznanie i korekta mechanizmów obronnych.
- 3.2.5.4. Nabycie realnego spojrzenia na życie wspólne.
- 3.2.5.5. Uczenie się bycia ze sobą w relacjach międzyludzkich.
- 3.2.5.6. Otwartość na upomnienie, przebaczenie i pojednanie.
- 3.2.5.7. Uczenie się dojrzałej komunikacji we wspólnocie.
- 3.2.5.8. Podejmowanie odpowiedzialności za innych i wspólnotę seminaryjną.
- 3.2.5.9. Umiejętność współpracy.
- 3.2.5.10. Gotowość do poświęcenia czasu i włożenia wysiłku fizycznego dla dobra wspólnoty.
- 3.2.5.11. Przepracowanie odniesień do autorytetów i nabywanie ducha rzeczywistego posłuszeństwa.
- 3.2.5.12. Przyjmowanie zasad życia wspólnotowego.
- 3.2.5.13. Przeżywanie bieżących wydarzeń dotyczących wspólnoty Seminarium, diecezji, Kościoła i państwa.

### **4. Sposoby realizacji**

- 4.1. Rozpoznanie historii życia w perspektywie formacji ku kapłaństwu służebnemu.
- 4.2. Rozmowy formacyjne z formatorami.
- 4.3. Konferencje ojca duchownego.
- 4.4. Codzienny rachunek sumienia.
- 4.5. Pogłębiona modlitwa osobista oparta o słowo Boże.
- 4.6. Konferencje i wykłady.
- 4.7. Kierownictwo duchowe.
- 4.8. Warsztaty, treningi, sesje poświęcone asertywności, komunikacji interpersonalnej, uświadomieniu własnych potrzeb, przeżywania samotności, prewencyjne wobec zachowań niebezpiecznych oraz dotyczące wykorzystywania seksualnego, itp.

- 4.9. Zachowywanie wskazań *Regulaminu*.
- 4.10. Kształtowanie osobistego rytmu życia (w ramach porządku dnia w seminarium), także poza pobytem w Seminarium.
- 4.11. Prowadzenie własnych notatek dotyczących pracy nad sobą.
- 4.12. Lektury adekwatne do zaplanowanej pracy nad sobą.
- 4.13. Podjęcie ascezy życia codziennego.
- 4.14. Korzystanie z towarzyszenia psychologicznego (lub innych specjalistów) według rozeznaczonych potrzeb.
- 4.15. Systematyczna aktywność sportowa.
- 4.16. Planowanie twórczego odpoczynku w wymiarze osobistym i wspólnotowym.
- 4.17. Troska o regularny i zdrowy sen.
- 4.18. Odpowiedzialne korzystanie z komputera, smartfona, Internetu itp.
- 4.19. Odbycie rekolekcji rozpoczynających rok formacji.
- 4.20. Udział we wspólnotowym czytaniu i rozważaniu Pisma Świętego w ramach kręgu biblijnego.
- 4.21. Adoracja Najświętszego Sakramentu wspólnotowa i prywatna.
- 4.22. Praktykowanie osobistej jałmużny.
- 4.23. Studia filozoficzno-humanistyczne realizowane według *Ratio studiorum*.
- 4.24. Studium własne i udział w innych aktywnościach naukowych, np. konferencjach, sympozjach.
- 4.25. Diagnoza własnych potrzeb edukacyjnych i projektowanie ścieżki rozwoju.
- 4.26. Udział w kołach naukowych.
- 4.27. Poznawanie instytucji edukacyjnych, terapeutycznych, wychowawczych, opiekuńczych i pastoralno-charytatywnych.
- 4.28. Uczestnictwo w wysokich formach kultury.
- 4.29. Dyskusyjny klub filmowy.
- 4.30. Praktyki duszpasterskie w czasie ferii i wakacji.
- 4.31. Spotkania ze wspólnotami obecnymi w Kościele.
- 4.32. Udział w wydarzeniach organizowanych przez diecezję kandydatów według kalendarium.
- 4.33. Zaangażowanie się w wolontariat.
- 4.34. Podejmowanie zadań i funkcji we wspólnocie.
- 4.35. Udział w wydarzeniach społecznych, obywatelskich, patriotycznych, kulturalnych.
- 4.36. Wyjazdy integracyjne i edukacyjne.
- 4.37. Zaangażowanie w Tydzień Misyjny, lektury i filmy o tematyce misyjnej.

## 5. Ewaluacja

- 5.1. Kluczową formą ewaluacji jest rozmowa podsumowująca etap z rektorem Seminarium, podczas której przekazuje on opinię zespołu formatorów, zawierającą perspektywę dalszej formacji i zasadnicze linie do pracy nad sobą.
- 5.2. Rozmowa seminarzysty z kierownikiem duchowym (na forum wewnętrznym) podsumowująca etap pracy nad sobą, poznawania siebie, przeżywania prawdy o sobie, o trudnościach i radościach w procesie formacji. Określenie planu pracy na następny etap oraz podjęcie decyzji, co do dalszej formacji przez seminarzystę.

- 5.3. Dokonywana przez zespół formatorów ocena przejrzystości postawy wobec wymagań życia seminaryjnego w oparciu o regulamin, osiągnięcia formacji intelektualnej oraz opinie członków zespołu formatorów.
- 5.4. Wypełnienie kwestionariusza samooceny wobec przeżytego etapu formacji, dojrzałości emocjonalnej, relacji międzyludzkich oraz procesu adaptacji we wspólnocie seminaryjnej i stabilności decyzji powołaniowej z możliwością jego omówienia z wybranym formatorem.
- 5.5. Zawarcie wydarzeń dotyczących formacji na tym etapie w sprawozdaniu rocznym z pracy WMSD w Częstochowie.

## **IV. Etap upodobniania się do Chrystusa**

### **Rok III – V formacji**

#### **1. Cele etapu**

Celem tego etapu jest udział seminarzysty w doświadczeniu Dwunastu, aby jako świadek i apostoł Jezusa przejął i niósł światu Ewangelię. Przede wszystkim powinna w nim dojrzewać pełna przyjaźni relacja ze Zbawicielem, która ma zmierzać do upodobniania się do Niego jako Sługi, Głowy, Pasterza i Oblubieńca. Na tym etapie powinien być wyraźny integralny wzrost i harmonia pomiędzy owocami wszystkich wymiarów formacji. Etap ten obfituje także w szczególne wydarzenia takie jak: przyjęcie stroju duchownego, posług lektoratu i akolitu oraz włączenie do grona kandydatów do święceń.

#### **2. Treści**

##### **2.1. Formacja ludzka**

Kontynuowanie głębokiego poznawania samego siebie oraz akceptacji własnej tożsamości, historii życia, charakteru i innych zasobów psychiki i doświadczenia. Dokładne rozeznawanie własnej niedojrzałości i jej źródeł oraz możliwych konsekwencji. Integracja dojrzałości ludzkiej z innymi wymiarami formacji.

##### **2.2. Formacja duchowa**

Upodobnienie się do Chrystusa Sługi, Głowy, Pasterza i Oblubieńca Kościoła na tym etapie formacji wyraża się w sposób zewnętrzny poprzez przyjęcie stroju duchownego oraz w gotowości do przyjęcia posług lektoratu i akolitu. Jest to etap, w którym wobec Kościoła wyraża się gotowość przyjęcia święceń diakonatu i prezbiteratu (w obrzędzie włączenia w grono kandydatów – tzw. *ad missio*). Także życie wspólne ma dać impuls do wejścia w doświadczenie Dwunastu – wspólnoty powołanych przez Mistrza i podążających za Nim. Ma się to wyrażać w przejmowaniu Jego mentalności, postaw i uczuć, a także w unikaniu redukcji kapłaństwa do funkcji użytkowej i społecznej. Na tym etapie powinna również zapaść definitywna decyzja życia w celibacie.

##### **2.3. Formacja intelektualna**

Celem formacji intelektualnej na tym etapie jest zdobycie gruntownej wiedzy teologicznej, ułatwiającej syntezę treści wiary i życia. Szczególnym celem tego etapu jest wybór

seminarium magisterskiego, oraz napisanie znacznej części pracy magisterskiej (przynajmniej korpusu pracy).

#### **2.4. Formacja pastoralna i misyjna**

Na tym etapie formacji istotne jest kształtowanie bliskich i pasterskich relacji z ludźmi jako przejawu miłości Boga do człowieka. Jest to czas wykształcenia gotowości do służby w Kościele. W tym czasie odbywają się praktyki katechetyczne w szkołach oraz ćwiczenia wprowadzające w duszpasterską działalność prezbitera.

#### **2.5. Formacja wspólnotowa**

Stała i rzetelna praca nad relacjami międzyludzkimi jest istotnym elementem formacji tego etapu. Seminarzysta powinien w tym czasie uczyć się sposobu odczuwania i działania w komunii z biskupem i ze współbraćmi, prowadzącego do kształtowania duchowości prezbitera diecezjalnego.

### **3. Zadania do realizacji**

#### **3.1. Formatorzy:**

- 3.1.1. Kontynuacja linii pedagogicznych poprzednich etapów.
- 3.1.2. Przygotowanie i realizacja programu etapu upodabniania się do Chrystusa oraz łącznie go z programem studiów, kalendarium seminaryjnym, *Regulaminem* i wydarzeniami z życia Kościoła powszechnego i lokalnego.
- 3.1.3. Bieżąca (monitorująca), etapowa i roczna ewaluacja realizacji celów formacyjnych.
- 3.1.4. Zebranie koniecznych opinii o kandydatach do święceń diakonatu, dokumentów wymaganych prawem (por. KPK kan. 1050-1051) i wystawienie świadectwa kandydatom o ich zdatości przyjęcia tego sakramentu.
- 3.1.5. Kanoniczne skrutynia – zgodnie ze statutem w tym etapie przypadają skrutynia przed posługami lektoratu i akolitu, przyjęciem do grona kandydatów do święceń, a także święceniami diakonatu, które kończą ten etap.

#### **3.2. Seminarzyści:**

##### **3.2.1. Formacja ludzka**

- 3.2.1.1. Codzienna troska o życie w prawdzie i zgodzie z Regulaminem Seminarium i drogą powołania.
- 3.2.1.2. Zachowanie przejrzystości i dojrzałości w relacjach z formatorami i innymi seminarzystami.
- 3.2.1.3. Umiejętność wspierania młodszych seminarzystów w ich drodze i trudnościach.
- 3.2.1.4. Docenienie postawy pokory, skromności, wewnętrznej czystości.
- 3.2.1.5. Praca nad stabilnością emocjonalną i dojrzałością seksualną.
- 3.2.1.6. Uczenie się koncentrowania na życiu duchowym i podejmowanych obowiązkach.
- 3.2.1.7. Uczenie się przeżywania trudności bez szukania niewłaściwej kompensacji.
- 3.2.1.8. Przyjmowanie codziennych obowiązków, słabości, cierpienia i przeciwności.
- 3.2.1.9. Rezygnacja z klerykalizmu i chęci dominacji nad innymi.
- 3.2.1.10. Odpowiedzialność za dobro wspólne, życie i funkcjonowanie wspólnoty seminaryjnej.
- 3.2.1.11. Widoczne zaangażowanie we własną formację.

- 3.2.1.12. Świadomy i dojrzały wybór autorytetów oraz przyjmowanie uwag od innych ludzi.
- 3.2.1.13. Podejmowanie zrównoważonego stylu życia (harmonia pracy, modlitwy i odpoczynku).
- 3.2.1.14. Umiejętność konfrontacji z aktualnym kontekstem kulturowym.
- 3.2.1.15. Posiadanie dobrych nawyków korzystania z technologii, gwarantujących wolność wewnętrzną, dobro własne i innych oraz gotowość do wykorzystania ich w ewangelizacji.
- 3.2.1.16. Nabywanie kompetencji właściwego wpływania na integralny rozwój innych, szczególnie małoletnich i bezradnych.
- 3.2.1.17. Nabywanie świadomości mechanizmów psychologicznych i socjologicznych obecnych w przestrzeni życia Kościoła (np. obecność sfery seksualnej w każdym człowieku, zaburzenia preferencji seksualnych i tożsamości płciowej, dynamika relacji sprawca – ofiara, rozpoznawanie objawów traumy i wykorzystywania, łatwość manipulacji treścią religijną w celu osiągnięcia niegodziwych korzyści finansowych, seksualnych, itp.) oraz umiejętność udzielania wsparcia i wskazywania specjalistów.

### **3.2.2. Formacja duchowa**

- 3.2.2.1. Trwanie w osobowej i przyjacielskiej relacji z Bogiem Ojcem.
- 3.2.2.2. Przyjmowanie Chrystusa w Eucharystii i upodabnianie się do Niego jako Sługi i Pasterza.
- 3.2.2.3. Dostrzeganie działania Ducha Świętego w Kościele, jego dziełach oraz członkach, zwłaszcza w osobach, z którymi seminarzyści mają najwięcej kontaktu.
- 3.2.2.4. Dyspozycyjność (*docibilitas*) wobec wyzwań i trudności jako przejawów działania i prowadzenia Ducha Świętego.
- 3.2.2.5. Częste sięganie po słowo Boże, życie według niego, codzienna medytacja.
- 3.2.2.6. Pogłębione i świadome życie eucharystyczne (owocne przeżywanie Eucharystii i adoracja Najświętszego Sakramentu – wspólnotowa i indywidualna).
- 3.2.2.7. Pogłębiony i autentyczny kult maryjny.
- 3.2.2.8. Oczyszczenie motywacji powołaniowej – rezygnacja z egoistycznych korzyści, dążenia do wyższości, władzy, zysku, społecznego prestiżu, wpływu na innych, bycia zauważonym, docenionym, budowania własnej wartości w oparciu o sakrament święceń.
- 3.2.2.9. Budowanie tożsamości diakona i prezbitera, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki duchowości kapłana diecezjalnego.
- 3.2.2.10. Widoczna dojrzałość i harmonia między emocjami i seksualnością, a życiem duchowym.
- 3.2.2.11. Właściwe przeżywanie i wykorzystywanie przestrzeni samotności.
- 3.2.2.12. Osiągnięcie stabilności w przeżywaniu tożsamości mężczyzny.
- 3.2.2.13. Umiejętne budowanie dojrzałych i odpowiedzialnych relacji z kobietami.

### **3.2.3. Formacja intelektualna**

- 3.2.3.1. Nabycie wiedzy teologicznej w oparciu o Pismo Święte i Tradycję.
- 3.2.3.2. Znajomość nauczania Kościoła odnośnie do prawd wiary i moralności.
- 3.2.3.3. Znajomość i szerokie spojrzenie na historię Kościoła, zwłaszcza polskiego, ułatwiające interpretację aktualnej sytuacji społeczno-kulturowej.

- 3.2.3.4. Rozumienie niezbędnych zagadnień z zakresu prawa kanonicznego.
- 3.2.3.5. Poznanie podstaw i rodzajów działalności duszpasterskiej Kościoła (szczególnie głoszenia Słowa – kaznodziejstwa i katechetyki oraz liturgii).
- 3.2.3.6. Poznanie nauczania Kościoła na temat integralnego rozwoju człowieka (teologia moralna, pedagogika i praktyki duszpastersko-pedagogiczne).
- 3.2.3.7. Utrwalenie nawyku zgłębiania Pisma Świętego z krytycznym aparatem naukowym i stosowaniem różnych poziomów jego interpretacji.
- 3.2.3.8. Poszukiwanie i odnajdywanie prawdy poprzez stałe własne studium.
- 3.2.3.9. Wykorzystanie syntezy wiary w życiu.
- 3.2.3.10. Rozumienie natury Kościoła i zaangażowanie w jego misterium.
- 3.2.3.11. Wybór seminarium naukowego, promotora i tematu pracy oraz jej przygotowanie (zasadniczej części pracy przed przyjęciem święceń diakonatu).

#### **3.2.4. Formacja pastoralna**

- 3.2.4.1. Pogłębiona znajomość eklezjologii i zasad pasterskiego postępowania.
- 3.2.4.2. Rozumienie natury stowarzyszeń i grup w diecezji.
- 3.2.4.3. Znajomość aktualnych form rozwiązywania problemów pastoralnych.
- 3.2.4.4. Poznanie pragmatyki pracy kapłana diecezjalnego.
- 3.2.4.5. Nabycie odpowiedniego zakresu wiedzy z psychologii rozwojowej i pastoralnej.
- 3.2.4.6. Nabywanie wrażliwości i odpowiedzialności pasterskiej.
- 3.2.4.7. Budowanie więzi z biskupem i prezbiterami w wierze, wolności i posłuszeństwie.
- 3.2.4.8. Odrzucenie mentalności klerykalnej.
- 3.2.4.9. Stawianie się dojrzałym kierownikiem i przewodnikiem grup.
- 3.2.4.10. Nabywanie umiejętności współpracy z diakonami stałymi, osobami konsekrowanymi i świeckimi.
- 3.2.4.11. Nabywanie umiejętności potrzebnych do pracy duszpasterskiej wśród dzieci i młodzieży.
- 3.2.4.12. Nabywanie umiejętności rozpoznawania, przyjmowania, rozumienia i pomocy wobec osób skrzywdzonych, w traumie lub w żałobie.
- 3.2.4.13. Ofiarna i bezinteresowna troska o lud Boży.
- 3.2.4.14. Świadome tworzenie wizerunku Kościoła, w trosce o dobro osób i dzieł.
- 3.2.4.15. Zaangażowanie w życie Kościoła powszechnego i partykularnego.

#### **3.2.5. Formacja wspólnotowa**

- 3.2.5.1. Wywiązywanie się z pełnionych funkcji i obowiązków wewnątrz wspólnoty.
- 3.2.5.2. Rozumienie procesów obecnych w codziennym życiu wspólnoty.
- 3.2.5.3. Poznanie i urealnienie własnych oczekiwań wobec osób i wspólnot.
- 3.2.5.4. Oczyszczenie motywacji życia w Kościele.
- 3.2.5.5. Otwieranie się na wspólnoty kościelne i środowiska świeckie.
- 3.2.5.6. Budowanie umiejętności życia w bliskich i transparentnych relacjach duszpasterskich.
- 3.2.5.7. Przejawianie ofiarności i bezinteresowności wobec innych.
- 3.2.5.8. Rezygnacja z pragnienia dominacji nad innymi.
- 3.2.5.9. Uczenie się pracy zespołowej.
- 3.2.5.10. Nabywanie kompetencji i umiejętności społecznych.



3.2.5.11. Wykształcenie dobrych praktyk i nawyków w relacjach z osobami małoletnimi, słabymi i bezradnymi

### **3.2.6. Formacja misyjna**

3.2.6.1. Zdobywanie praktycznej zdolności do udziału w misji ewangelizacyjnej.

3.2.6.2. Zrozumienie misyjnej natury Kościoła jako jego właściwego powołania.

3.2.6.3. Nabycie cech apostoła Jezusa, zwłaszcza otwartości, szczerości i radości z życia poświęconego Bogu.

## **4. Sposoby realizacji**

4.1. Zaangażowanie we własną formację.

4.2. Regularne przystępowanie do sakramentu spowiedzi i korzystanie z kierownictwa duchowego.

4.3. Regularny i otwarty kontakt z formatorami.

4.4. Asceza podejmowana w konsultacji z formatorami.

4.5. Podejmowanie obowiązków wobec wspólnoty.

4.6. Poznawanie własnych mechanizmów ucieczki, lęku, stresu i przywiązań emocjonalnych (w kierownictwie duchowym, kolokwiach wzrostu, lub wsparciu terapeutycznym).

4.7. Korekta sposobów radzenia sobie z presją i niepowodzeniami oraz trudnościami duszpasterskimi.

4.8. Świadoma rewizja relacji z innymi w celu osiągnięcia pełnej wolności emocjonalnej.

4.9. Pełne i aktywne uczestnictwo w sprawowaniu codziennej Eucharystii.

4.10. Częsta adoracja Najświętszego Sakramentu.

4.11. Codzienne rozważanie słowa Bożego.

4.12. Rekolekcje i dni skupienia poprzedzające wydarzenia: przyjęcia stroju duchownego, posług lektoratu i akolitu oraz obrzędu tzw. „*ad missio*”.

4.13. Rekolekcje przed święceniami diakonatu (por. KPK 1059).

4.14. Sprawowanie Liturgii Godzin i celebrowanie roku liturgicznego.

4.15. Kontakt z biskupem i innymi prezbiterami oraz kształtowanie bliskich i pasterskich relacji z ludźmi.

4.16. Praktykowanie ciszy zewnętrznej i wewnętrznej zgodnie z planem dnia.

4.17. Lektura nauczania Kościoła o celibacie kapłańskim.

4.18. Słuchanie świadectw osób żyjących w celibacie.

4.19. Duchowe i psychiczne przygotowanie do życia i relacji (z kobietami, starszymi, małoletnimi) właściwych dla celibatariusza poprzez warsztaty, szkolenia, trening interpersonalny, itp.

4.20. Zewnętrzna (obiektywna) weryfikacja zdadności i decyzji do życia w celibacie.

4.21. Podejmowanie służby w Kościele i wypełnianie powierzonych funkcji.

4.22. Dobrowolne włączanie się w działania duszpasterskie w diecezji i poza nią.

4.23. Posługa ewangelizacyjna wobec młodzieży: rekolekcje szkolne, szkoły ewangelizacji, wydarzenia o charakterze ewangelizacyjno-formacyjnym.

4.24. Lektura czasopism religijnych i teologicznych.

4.25. Śledzenie oraz krytyczny osąd i selekcja informacji medialnych dotyczących Kościoła i społeczeństwa.

4.26. Przygotowanie i ćwiczenia w głoszeniu katechez, rozważań i homilii.

- 4.27. Studia teologiczne realizowane według programu *Ratio studiorum* jako inicjacja w doświadczenie wiary i naukę o prawdach wiary.
- 4.28. Studium własne i formy zajęć bazujące na czynnym zaangażowaniu studenta.
- 4.29. Udział w konferencjach i sympozjach naukowych.
- 4.30. Udział w inicjatywach o charakterze ekumenicznym (np. w wydarzeniach organizowanych w ramach Tygodnia modlitw o jedność chrześcijan).
- 4.31. Diagnoza własnych potrzeb edukacyjnych i projektowanie ścieżki rozwoju.
- 4.32. Pielęgnowanie indywidualnych zainteresowań, zwłaszcza z obszaru duchowości, idei i wartości bliskich powołaniu kapłańskiemu.
- 4.33. Przygotowanie pracy magisterskiej (jej zasadniczej części, tzw. korpusu przed święceniami diakonatu)
- 4.34. Odbycie praktyk katechetycznych w szkole.
- 4.35. Poznanie typowych zasad funkcjonowania i organizacji grup.
- 4.36. Prowadzenie dziennika praktyk i systematyczna ewaluacja doświadczeń pastoralnych.
- 4.37. Szkolenia z umiejętności wsparcia i interwencji w kryzysie, pomocy osobom poszkodowanym wskutek wykorzystania seksualnego, psychicznego i nadużycia władzy, itp.
- 4.38. Konferencje, warsztaty i ćwiczenia z zakresu komunikacji międzyludzkiej, słuchania i prowadzenia rozmów duszpasterskich.
- 4.39. Włączanie się w kształtowanie życia wspólnotowego; wzajemne wspieranie się i respektowanie zasad życia we wspólnocie.
- 4.40. Praktyki duszpasterskie i udział w działaniach ewangelizacyjnych.

## 5. Ewaluacja

- 5.1. Kluczową formą ewaluacji jest rozmowa podsumowująca etap z rektorem Seminarium, podczas której przekazuje on opinię zespołu formatorów, zawierającą perspektywę dalszej formacji i zasadnicze linie do pracy nad sobą.
- 5.2. Rozmowa seminarzysty z kierownikiem duchowym (na forum wewnętrznym) podsumowująca etap pracy nad sobą, poznawania siebie, przeżywania prawdy o sobie, o trudnościach i radościach w procesie formacji. Określenie planu pracy na następny etap oraz podjęcie decyzji co do dalszej formacji przez seminarzystę, zwłaszcza decyzji przyjęcia celibatu.
- 5.3. Dokonywana przez zespół formatorów ocena przejrzystości postawy wobec wychowawców oraz wymagań życia seminaryjnego w oparciu o regulamin, osiągnięcia formacji intelektualnej oraz opinie członków zespołu formatorów.
- 5.4. Wypełnienie kwestionariusza samooceny wobec przeżytego etapu formacji, dojrzałości emocjonalnej, relacji międzyludzkich oraz procesu adaptacji we wspólnocie seminaryjnej i stabilności decyzji powołaniowej z możliwością jego omówienia z wybranym formatorem.
- 5.5. W czasie tego etapu odbywane są skrutynia (zgodnie ze *Statutem* 4 razy: przed przyjęciem posług lektoratu i akolitu, przyjęciem do grona kandydatów do święceń diakonatu i prezbiteratu, oraz przed święceniami diakonatu, por. *Statut*, art. 38).
- 5.6. Zawarcie wydarzeń dotyczących formacji na tym etapie w sprawozdaniu rocznym z pracy WMSD w Częstochowie.

## **V.Etap syntezy drogi ucznia-misjonarza – etap pastoralny**

### **VI rok formacji**

#### **1. Cele etapu**

Celem ostatniego etapu formacji seminaryjnej jest dokonanie syntezy wymiarów życia kandydata do święceń (studium, posług, życia duchowego, psychicznego, wspólnotowego) i utrzymanie harmonii między nimi. Jest to również czas, w którym formacja seminaryjna łączy się ze stopniowym włączaniem się w życie diecezji, praktykami duszpasterskimi w szkołach i parafiach. Specyficzną cechą tego etapu jest także poczucie większej wolności, które powinno w kandydacie wzrastać równoległe z odpowiedzialnością, już nie tylko za siebie, lecz także za tych, którzy są mu powierzani z okazji różnych posług. Dzięki temu możliwe jest wypracowanie cnoty dyspozycyjności wobec działania Ducha Świętego i potrzeb Kościoła. Jako ostatni etap formacji w WMSD w Częstochowie ma on także na celu ułatwienie płynnego przejścia seminarzysty od formacji początkowej w formację permanentną podejmowaną zarówno zgodnie z planem diecezjalnym, jak również prywatnie.

#### **2. Treści**

##### **2.1. Formacja ludzka**

Nowym aspektem formacji ludzkiej, który pojawia się na tym etapie jest kształtowanie dojrzałości ludzkiej w relacjach parafialnych i diecezjalnych, których poznawanie jest kluczowym w tym czasie. Jest to okazja do skonfrontowania dotychczasowej pracy nad sobą z realiami duszpasterskimi.

##### **2.2. Formacja duchowa**

Czas syntezy powołaniowej prowokuje do weryfikacji dotychczasowych praktyk religijnych i ich synchronizacji ze zleconymi obowiązkami duszpasterskimi. Dzięki temu w kandydacie do święceń mają wykształcić się cechy i postawy Dobrego Pasterza. Poprzez ten etap ma ugruntować się w nim duchowość kapłana diecezjalnego i ostateczna decyzja poświęcenia się Bogu poprzez sakrament święceń kapłańskich.

##### **2.3. Formacja intelektualna**

Synteza powołaniowa dotyczy także wymiaru intelektualnego, który ma zapewnić naukowe kompetencje do podejmowania wyzwań duszpasterskich. Formację intelektualną seminarzysty wieńczą egzamin *ex universa theologia* oraz egzamin magisterski.

##### **2.4. Formacja pastoralna**

Poprzez praktykę pastoralną seminarzysta ma połączyć w sobie własne życie duchowe, dojrzałość ludzką z konkretnymi obowiązkami duszpasterskimi. Ma on także nabyć pierwszych doświadczeń w pracy z ludźmi, posługi liturgicznej, kaznodziejskiej i katechetycznej.

##### **2.5. Formacja wspólnotowa**

Dzięki podjęciu praktyk pastoralnych seminarzysta ma możliwość większej intensywności relacji z ludźmi, a przy tym weryfikacji swojej postawy, zachowań i sposobów budowania z nimi więzi.

## **2.6. Formacja misyjna**

Etap ten wymaga od seminarzysty umiejętności włączenia się, razem z wszystkimi słabościami i talentami, w misyjne dzieło Kościoła oraz zmusza do dawania osobistego świadectwa życia zgodnego z Ewangelią w kontekście duszpasterskim.

## **3. Zadania do realizacji**

### **3.1. Formatorzy:**

- 3.1.1. Kontynuacja linii pedagogicznych poprzednich etapów.
- 3.1.2. Przygotowanie i realizacja programu etapu pastoralnego oraz łączenie go z programem studiów, kalendarium seminaryjnym, *Regulaminem* i wydarzeniami z życia Kościoła powszechnego i lokalnego.
- 3.1.3. Bieżąca (monitorująca), etapowa i roczna ewaluacja realizacji celów formacyjnych.
- 3.1.4. Zebranie koniecznych opinii o kandydatach do święceń presbiteratu, dokumentów wymaganych prawem (por. KPK, kan. 1050-1051) i wystawienie świadectwa kandydatom o ich zdatości przyjęcia tego sakramentu.
- 3.1.5. Kanoniczne skrutynia – zgodnie ze statutem w tym etapie przypadają skrutynia przed przyjęciem święceń kapłańskich, które kończą ten etap.
- 3.1.6. Przygotowanie opiekunów praktyk, utrzymywanie z nimi stałego kontaktu, określenie zakresu odpowiedzialności i zadań praktykantów oraz zebranie obiektywnej oceny spełniania przez nich posługi.
- 3.1.7. Wprowadzenie seminarzystów w podjęcie formacji stałej po przyjęciu święceń i towarzyszenie im w podjęciu pierwszych obowiązków duszpasterskich.

### **3.2. Seminarzyści:**

#### **3.2.1. Formacja ludzka**

- 3.2.1.1. Poznawanie prawdy o sobie, szczególnie w przestrzeni żywego Kościoła i środowisk posługi (parafii, grup duszpasterskich i szkoły).
- 3.2.1.2. Rozpoznawanie własnych uzdolnień i charyzmatów.
- 3.2.1.3. Rozwijanie umiejętności przyjmowania uwag od innych osób.
- 3.2.1.4. Kształtowanie predyspozycji sprzyjających bliskim relacjom z ludźmi na płaszczyźnie duszpasterskiej.
- 3.2.1.5. Praca nad dojrzałością w sferze emocjonalnej i seksualnej.
- 3.2.1.6. Uczucie się przeżywania trudności bez szukania kompensacji.
- 3.2.1.7. Wyzwolenie się z wszelkich form klerykalizmu i chęci dominacji nad innymi.
- 3.2.1.8. Porządkowanie własnego życia w duchu wolności i odpowiedzialności.
- 3.2.1.9. Umiejętne organizowanie miejsca i czasu pracy.
- 3.2.1.10. Nabywanie cech i cnót, które służą budowaniu więzi i nawiązywaniu współpracy z innymi ludźmi.
- 3.2.1.11. Dojrzałe i autentyczne poddawanie się autorytetowi Kościoła.
- 3.2.1.12. Troska o zdrowy styl życia.

- 3.2.1.13. Nabywanie umiejętności odpowiedzialnego i dojrzałego funkcjonowania w aktualnym kontekście kulturowym.
- 3.2.1.14. Posiadanie dobrych, utrwalonych nawyków związanych z korzystaniem z technologii, gwarantujących zdrowie fizyczne i psychiczne własne i innych, wolność wewnętrzną, a przy tym pozwalających nawiązać dialog ze współczesną kulturą.

### **3.2.2. Formacja duchowa**

- 3.2.2.1. Upodabnianie się do Chrystusa Sługi i Pasterza.
- 3.2.2.2. Pielęgnowanie potrzeby osobistej formacji stałej.
- 3.2.2.3. Poznanie możliwości rozwoju życia duchowego w warunkach duszpasterstwa parafialnego.
- 3.2.2.4. Kształtowanie codziennego życia „w rytmie” słowa Bożego.
- 3.2.2.5. Twórcze podejście do bieżących wyzwań.
- 3.2.2.6. Weryfikacja motywacji duchowych i powołaniowych w obliczu konkretnych trudów życia i posługi.
- 3.2.2.7. Podjęcie i zdeklarowanie decyzji o inkardynacji do Kościoła lokalnego.
- 3.2.2.8. Wolna, świadoma i ostateczna decyzja o gotowości przyjęcia święceń.
- 3.2.2.9. Nabywanie cech właściwych dla tożsamości prezbitera.
- 3.2.2.10. Akceptacja i pogłębienie duchowości prezbitera diecezjalnego.
- 3.2.2.11. Kształtowanie ducha ubóstwa i radości ewangelicznej.
- 3.2.2.12. Uczucie się kapłańskiego posłuszeństwa.
- 3.2.2.13. Ukierunkowane na ojcostwo duchowe.
- 3.2.2.14. Pielęgnowanie radosnego i twórczego przeżywania celibatu i samotności.
- 3.2.2.15. Umiejętne budowanie dojrzałych i odpowiedzialnych relacji interpersonalnych w okolicznościach praktyk.

### **3.2.3. Formacja intelektualna**

- 3.2.3.1. Ukończenie studiów filozoficzno-teologicznych.
- 3.2.3.2. Zdanie egzaminu *ex universa theologia* i uzyskanie tytułu magistra teologii z przygotowaniem pedagogicznym.
- 3.2.3.3. Nabycie odpowiedniej wiedzy teologicznej służącej bezpośrednio posłudze kapłańskiej.
- 3.2.3.4. Pogłębiona i zaktualizowana wiedza duszpasterska.
- 3.2.3.5. Osiągnięcie osobistej syntezy wiedzy zdobytej w czasie studiów.
- 3.2.3.6. Poszerzenie wiedzy specjalistycznej.
- 3.2.3.7. Utrwalenie nawyku zgłębiania słowa Bożego.
- 3.2.3.8. Poszukiwanie i odnajdywanie prawdy o Bogu poprzez stałe studium teologii.
- 3.2.3.9. Wykorzystanie w życiu nabytej syntezy wiary chrześcijańskiej.
- 3.2.3.10. Uczucie się misterium Kościoła z wewnętrznym zaangażowaniem.

### **3.2.4. Formacja pastoralna**

- 3.2.4.1. Rozznawanie specyficznych potrzeb czasu i miejsca posługi duszpasterskiej.
- 3.2.4.2. Rozumienie znaczenia inkardynacji oraz integracji z Kościołem lokalnym.
- 3.2.4.3. Poznanie aktualnych form rozwiązywania problemów pastoralnych i pragmatyki pracy w diecezji.
- 3.2.4.4. Pogłębiona znajomość natury stowarzyszeń i grup w diecezji.

- 3.2.4.5. Uczenie się służby na wzór Chrystusa.
- 3.2.4.6. Nabywanie uległości wobec Ducha Świętego w posłudze duszpasterskiej w celu wyeliminowania funkcjonalizmu i formalizmu.
- 3.2.4.7. Kształtowanie dyspozycyjności i wrażliwości w relacjach duszpasterskich.
- 3.2.4.8. Odczuwanie i działanie w komunii z biskupem, prezbiterami i osobami zaangażowanymi w duszpasterstwo.
- 3.2.4.9. Uczenie się samodzielnego podejmowania zadań.
- 3.2.4.10. Nabywanie umiejętności bycia przewodnikiem grup kościelnych.
- 3.2.4.11. Uczenie się pracy z grupą i rozwiązywania trudnych sytuacji we wspólnocie.
- 3.2.4.12. Nabycie umiejętności rozwiązywania spraw kancelaryjnych w duchu pastoralnym i ewangelizacyjnym.
- 3.2.4.13. Określenie priorytetów duszpasterskich, odpowiednia ocena problemów i wybór adekwatnych rozwiązań.
- 3.2.4.14. Promowanie zasad katolickiej nauki społecznej w odniesieniu do sprawiedliwości społecznej, integralnego rozwoju, troski o pokój, szacunku dla dóbr stworzonych, powinności obywatelskich i ewangelicznej opcji preferencyjnej na rzecz ubogich.
- 3.2.4.15. Rozwijanie stylu posługi duszpasterskiej pozbawionej tendencji klerykalnych.
- 3.2.4.16. Ofiarność i bezinteresowność w duszpasterskiej trosce o lud Boży.

### **3.2.5. Formacja wspólnotowa**

- 3.2.5.1. Poznanie własnego sposobu funkcjonowania w różnych wspólnotach.
- 3.2.5.2. Zrozumienie i respektowanie zasad współżycia i współpracy z innymi w gremiach kościelnych i świeckich.
- 3.2.5.3. Respektowanie prymatu osoby nad dziełem.
- 3.2.5.4. Troska o szczerą i życzliwą relację wiary we wspólnocie seminaryjnej i środowiskach praktyk duszpasterskich.
- 3.2.5.5. Pielęgnowanie gościnności i otwartości w kontaktach międzyludzkich.
- 3.2.5.6. Podejmowanie wspólnej modlitwy z osobami duchownymi, konsekrowanymi i świeckimi.
- 3.2.5.7. Uczenie się pracy zespołowej z prezbiterami i osobami świeckimi.
- 3.2.5.8. Świadome przejmowanie obowiązków istniejących w parafii i podtrzymywanie lokalnych tradycji.
- 3.2.5.9. Bezinteresowne podejście do obowiązków.
- 3.2.5.10. Kształtowanie postawy wolności w posłuszeństwie wobec przełożonych kościelnych.
- 3.2.5.11. Nabywanie kompetencji i umiejętności potrzebnych do budowania dojrzałych więzi społecznych.
- 3.2.5.12. Przejawianie odpowiedzialności za dobra materialne Kościoła.

### **3.2.6. Formacja misyjna**

- 3.2.6.1. Nabywanie kompetencji koniecznych do zaangażowania się w misję ewangelizacyjną Kościoła.
- 3.2.6.2. Umacnianie pragnienia i rozwijanie umiejętności poszukiwania osób będących poza Kościołem.
- 3.2.6.3. Rozeznawanie powołania misyjnego.

## 4. Sposoby realizacji

- 4.1. Poddanie się rozeznaniu formatorom seminaryjnym i osobom towarzyszącym w formacji (prezbiterzy, liderzy grup i wspólnot).
- 4.2. Podejmowanie zadań duszpasterskich w istniejących grupach parafialnych.
- 4.3. Ocena własnych ograniczeń w środowisku pozaseminaryjnym (zwłaszcza stosunek do telewizji, Internetu i dóbr materialnych; zdolność lub niezdolność dobrej organizacji czasu).
- 4.4. Rewizja dotychczasowych relacji z innymi w celu osiągnięcia pełnej wolności emocjonalnej (zwłaszcza przez osoby, które w czasie formacji podjęły różne terapie w odniesieniu do niedojrzałości osobowościowej i uczuciowej).
- 4.5. Wypracowanie planu osobistej formacji permanentnej.
- 4.6. Codzienna ocena w rachunku sumienia sumiennosci w pracy własnej oraz wykorzystania czasu.
- 4.7. Superwizja na poziomie ludzkim w odniesieniu do aktualnych emocji, uczuć i potrzeb
- 4.8. Odbywanie badań, konsultacji lekarskich oraz aktywność fizyczna.
- 4.9. Praca nad trwaniem w wolności od nałogów i złych przyzwyczajzeń wcześniej przepracowywanych.
- 4.10. Sakrament pokuty i pojednania (stały spowiednik) oraz kierownictwo duchowe (stały kierownik duchowy).
- 4.11. Odbycie rekolekcji przed przyjęciem święceń prezbiteratu (por. KPK, kan. 1039).
- 4.12. Codzienne zaangażowanie w rozważanie słowa Bożego, adorację Najświętszego Sakramentu, modlitwę różańcową i inne praktyki duchowe.
- 4.13. Samodzielne (w dużym stopniu) planowanie dnia i uczenie się ewangelicznego stylu przeżywania codzienności.
- 4.14. Przygotowanie się do udziału w liturgii, troskliwa celebrowanie Eucharystii i Liturgii Godzin, jak również innych modlitw wspólnotowych i nabożeństw.
- 4.15. Dni skupienia (indywidualne i wspólnotowe) oraz rekolekcje w terminie uzgodnionym z wychowawcami.
- 4.16. Stała modlitwa za biskupa, duchowieństwo, diecezję, wspólnotę parafialną oraz osoby świeckie zaangażowane w misję Kościoła.
- 4.17. Włączanie się w życie Kościoła lokalnego i powszechnego.
- 4.18. Kontakt z biskupem i prezbiterami.
- 4.19. Wybór życia prostego i skromnego.
- 4.20. Modlitwa i post w intencji decyzji powołaniowych.
- 4.21. Refleksja nad łaską święceń i rytym sakramentu.
- 4.22. Przygotowanie teoretyczne i praktyczne do życia i relacji właściwych dla celibatariusza.
- 4.23. Wykłady, ćwiczenia i warsztaty przewidziane przez ogólnopolskie *Ratio studiorum*.
- 4.24. Ukończenie studiów filozoficzno-teologicznych i złożenie egzaminu *ex universa theologia*
- 4.25. Obrona pracy magisterskiej.
- 4.26. Obiektywna ocena deficytów z zakresu wiedzy i umiejętności potrzebnych dla ewangelizacji, wtajemniczenia w sakramenty, posługi we wspólnotach oraz kompetentnego podejmowania problemów bioetycznych, moralnych i społecznych.
- 4.27. Osobista lektura Magisterium Kościoła i opracowań teologicznych (książek i czasopism).

- 4.28. Metodyczna refleksja o duszpasterstwie we własnej diecezji, w Kościele w Polsce i w Kościele powszechnym, podejmowana pod kierunkiem kompetentnych osób.
- 4.29. Lektura materiałów duszpasterskich.
- 4.30. Spotkania z doświadczonymi duszpasterzami i teologami w celu poznania duchowych potrzeb i oczekiwań wspólnot kościelnych.
- 4.31. Stopniowe włączanie się w działania duszpasterskie podejmowane w diecezji, na płaszczyźnie ewangelizacji, towarzyszenia, przewodniczenia i koordynacji.
- 4.32. Włączenie się pod kierunkiem proboszcza w parafialną katechezę sakramentalną i katechezę dorosłych.
- 4.33. Pisemne przygotowanie treści homilii i kazań okolicznościowych.
- 4.34. Odbycie praktyk katechetycznych w szkole.
- 4.35. Prowadzenie dziennika praktyk i systematyczna ewaluacja doświadczeń pastoralnych podejmowana w rozmowach z opiekunami praktyk.
- 4.36. Podejmowanie zadań wynikających z posług i święceń w przestrzeni wspólnoty żywego Kościoła.
- 4.37. Podjęcie działań duszpasterskich w obszarach, które nie odpowiadają dotychczasowym zainteresowaniom seminarzysty.
- 4.38. Superwizja w odniesieniu do tendencji klerykalnych.
- 4.39. Dzielenie się dobrami materialnymi.
- 4.40. Podejmowanie działań wykraczających poza zakres obowiązków określonych przez formatorów seminaryjnych i opiekunów praktyk.
- 4.41. Doświadczenie udziału w budowaniu wspólnot kościelnych.
- 4.42. Spotkania w grupach ukierunkowane na dzielenie się osobistym doświadczeniem życia we wspólnotie.
- 4.43. Bezpośrednie przygotowanie rodziny i parafii do właściwego i głębokiego przeżycia święceń prezbiteratu oraz prymicji.
- 4.44. Wyjazdy integracyjne w grupie rocznikowej lub seminaryjnej.
- 4.45. Stała modlitwa wstawiennicza za misję Kościoła i o nowe powołania kapłańskie i do życia konsekrowanego.
- 4.46. Posługa wśród dzieci i młodzieży: rekolekcje szkolne, szkoły ewangelizacji, wydarzenia o charakterze ewangelizacyjno-formacyjnym.
- 4.47. Ewangelizacja przez media i social media.

## **5. Ewaluacja**

- 5.1. Kluczową formą ewaluacji jest rozmowa podsumowująca etap z rektorem Seminarium, podczas której przekazuje on opinię zespołu formatorów, zawierającą perspektywę dalszej formacji i zasadnicze linie do pracy nad sobą.
- 5.2. Rozmowa seminarzysty z kierownikiem duchowym (na forum wewnętrznym) podsumowująca etap pracy nad sobą, poznawania siebie, przeżywania prawdy o sobie, o trudnościach i radościach w procesie formacji. Określenie zasadniczych linii pracy w formacji stałej oraz podjęcie ostatecznej decyzji co do przyjęcia święceń kapłańskich.
- 5.3. Dokonywana przez zespół formatorów ocena przejrzystości postawy wobec wychowawców oraz wymagań życia seminaryjnego w oparciu o regulamin, osiągnięcia formacji intelektualnej oraz opinie członków zespołu formatorów i opiekunów praktyk.
- 5.4. Wypełnienie kwestionariusza samooceny wobec przeżytego etapu formacji, dojrzałości emocjonalnej, relacji międzyludzkich oraz procesu adaptacji we wspólnotie seminaryjnej



i stabilności decyzji powołaniowej z możliwością jego omówienia z wybranym formatorem.

5.5. W czasie tego etapu odbywane są skrutynia przed święceniami kapłańskimi (por. *Statut*, art. 38).

5.6. Zawarcie wydarzeń dotyczących formacji na tym etapie w sprawozdaniu rocznym z pracy WMSD w Częstochowie.